

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 284/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť O. D., S., zastúpeného O. s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát JUDr. M. V., LL.M., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 102/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. D. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. mája 2013 doručená sťažnosť O. D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 102/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie začalo podaním žaloby z 23. júla 2010, ktorou si sťažovateľ uplatnil proti odporcom (P. T. a obchodnej spoločnosti S., spol. s r. o.) nárok na náhradu škody za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 14 742 €. Sťažovateľ vyjadruje nespokojnosť s priebehom súdneho konania poukazujúc pritom na skutočnosť, že súdne konanie začalo takmer pred 3 rokmi, avšak do dnešného dňa nie je právoplatne skončené. Sťažovateľ mal dvakrát žiadať okresný súd o urýchlenie konania vo veci (podaním zo 7. februára 2011 a podaním z 25. júna 2012), no napriek tomu vo veci nie je rozhodnuté. Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že okresný súd vo veci vykonal pojednávania 23. marca 2011, 2. mája 2011 a 8. júna 2011, pričom posledné uvádzané pojednávanie bolo odročené na neurčito pre účely vykonania znaleckého dokazovania, ktorého nariadenie však sťažovateľ hodnotí ako neopodstatnené.

Sťažovateľ navyše v sťažnosti poukazuje na prepojenie „osoby predsedu Okresného súdu Senica JUDr. M. T. a právnej zástupkyne žalovaného v 1. rade JUDr. M. T.“ vyslovujúc pritom „obavu zo vzniku pochybnosti o nezaujatosti predsedu súdu s odvolaním sa na § 15a ods. 1 O. s. p...“

Sťažovateľ je presvedčený, že vzhľadom na skutočnosť, že do dnešného dňa nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté, v konaní vedenom na Okresnom súde Senica pod sp.zn 5 C 102/2010 to od podania žaloby zo dňa 23.07.2010 až do súčasnosti, dochádza zo strany porušovateľa k porušovaniu sťažovateľovho práva podľa Čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a jeho práva podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na prejednanie veci v primeranej lehote. Porušovanie uvedených sťažovateľových práv trvá a je podľa neho vzhľadom na opísaný stav bez pochyb a evidentné.“

Sťažovateľ v súvislosti s ním tvrdenými zbytočnými prietahmi v konaní žiada aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €, ktoré odôvodňuje tým, že ide

„o zrejmé a mimoriadne necitlivé porušovanie ústavne zaručeného práva zo strany porušovateľa, pretože všeobecný súd ani po opakovaných žiadostiach o urýchlenie konania nevykonáva včas procesné úkony a preto sa v tejto veci doteraz nerozhodlo. Vzhľadom na uvedenú povahu konania, v ktorom dochádza k porušovaniu práv sťažovateľa, opísaný stav zasahuje do stavu, pocitov, hmotnej a intímnej sféry sťažovateľa mimoriadne nepriaznivo po materiálnej ako aj po morálnej stránke.

Sťažovateľ je invalidný a cíti sa postupom, resp, nečinnosťou okresného súdu silne dotknutý na svojich právach a očakáva, že peňažná náhrada škody na zdraví bude aspoň sčasti kompenzovať ujmu, ktorú utrpel.“

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vydal vo veci takéto rozhodnutie:

„Okresný súd Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/102/2010 porušil právo O. D. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa Čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu Senica, v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/102/2010 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

O. D. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- € ... ktoré je Okresný súd Senica povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

O. D. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 331,12 € (slovom: tristotridsaťjeden eur a dvanásť centov), ktoré je Okresný súd Senica povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu O., s. r. o.... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov.

V prípade namietaného porušenia práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov považuje ústavný súd za takýto prostriedok s účinnosťou od 1. apríla 2005 sťažnosť adresovanú predsedovi príslušného súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48

ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má k dispozícii podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa ustáleného názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi súdu v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, I. ÚS 164/2010, III. ÚS 391/2010). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti

inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. mája 2013 prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáha vyslovenia porušenia svojich práv, pretože okresný súd nekonal ani po jeho žiadostiach o urýchlenie konania zo 7. februára 2011 a z 25. júna 2012, čo zrejme považuje za vyčerpanie účinných prostriedkov nápravy, ktoré mu zákon poskytoval na ochranu jeho práv.

Zo sťažnosti súčasne ústavný súd zistil, že právny zástupca sťažovateľa nepodal kvalifikovanú sťažnosť na zbytočné prietahy v konaní predsedovi okresného súdu.

Postup sťažovateľa, resp. jeho právneho zástupcu (žiadosti adresované okresnému súdu o nariadenie pojednávania), v okolnostiach daného prípadu nemožno podľa ústavného súdu považovať za splnenie požiadavky namietania prietahov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv“ (III. ÚS 44/03, IV. ÚS 242/07).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh pritom nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky ustanovenej v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľa z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Ani sťažovateľom namietaná možnosť personálneho prepojenia medzi predsedom okresného súdu a právnu zástupkyňou odporcu v 1. rade nevyužitie tohto právneho prostriedku nápravy prípadného porušenia označených práv neospravedlňuje, keďže sťažovateľ mal v prípade, ak by jeho sťažnosť podaná podľa § 62 zákona o súdoch nebola príslušným orgánom súdu riadne vybavená, právo požiadať predsedu krajského súdu o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom okresného súdu,

a to do 30 dní od doručenia odpovede, s ktorou by nebol spokojný (§ 67 ods. 1 zákona o súdoch).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť (obdobne IV. ÚS 242/07, III. ÚS 101/2011 a III. ÚS 12/2012).

Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu dochádza k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť (obdobne I. ÚS 182/2010).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2013